

INSTITUT OF LITHUANIAN HISTORY

THE YEAR-BOOK
OF LITHUANIAN
HISTORY

1993

VILNIUS 1994

INSTITUT FÜR LITAUISCHE GESCHICHTE

JAHRBUCH
FÜR LITAUISCHE
GESCHICHTE

1993

VILNIUS 1994

1900

ALBERT E. SMITH
MANAGER IN CHARGE
YACHTING

1900

1900

ALBERT E. SMITH
MANAGER IN CHARGE
YACHTING

1900

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTAS

1993 M. 12 M. 15 D.
VILNIUS

LIETUVOS
ISTORIJOS
METRAŠTIS
1993 METAI

VILNIUS, MOKSLO IR ENCIKLOPEDIJŲ LEIDYKLA, 1994

UDK 947.45

Li 237

Redakcinė kolegija:

Vytautas MERKYS (vyr. redaktorius), Antanas TYLA (vyr. redaktoriaus pavad.), Al-
fonsas EIDINTAS, Vytautas KAZAKEVICIUS, Vacys MILIUS, Gediminas RŪDIS,
Rita STRAZDŪNAITĖ (sekretorė)

Redakcijos adresas:

2600 Vilnius, T. Kosciuškos 30

Išleista pagal Lietuvos istorijos instituto užsakymą

ISBN 5-420-01308-8

© Lietuvos istorijos institutas, 1994

BIBLIOGRAFIJA

LIETUVOS ISTORIJOS INSTITUTO LEIDINIŲ 1993 METŲ BIBLIOGRAFIJA

a) Planiniai darbai

Baliulis A. Trakų teisinė, administracinė ir ūkinė raida XV—XIX a.: Humanit. m. istorijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos Istorijos in-tas. V.: Lietuvos istorijos in-tas (toliau LII), 1933. 13 p. Dis. tema paskelbti darbai: p. 13 (9 pavad.). 1 sp. l. 100 egz.

Kiaupa Z. Šiauliai XV—XVIII a.: Lietuvos mažųjų miestų raidos problemos: Humanit. m. istorijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 11 p. Dis. tema paskelbti darbai: p. 11 (2 pavad.). 0,4 sp. l. 100 egz.

Lietuvos archeologija / Lietuvos istorijos in-tas; Red. kol.: A. Tautavičius (ats. red.), G. Česnys, V. Kazakevičius. V.: Mokslo ir enciklopedijų l-kla. Leidž. nuo 1979 m.

[T.] 10: Plinkaigalio kapinynas: Monografija / V. Kazakevičius; [Baig. str. „Plinkaigalio gyventojų paleodemografija, antropologija ir populiacinė genetika“, p. 182—195, G. Česnio; „Plinkaigalio kapinyno osteometrija ir paleopatologija“, p. 197—207, R. Jankausko; „Plinkaigalio kapinyno etninės odontologijos duomenys“, p. 209—212, I. Balčiūnienės]. 1993. 219 p.: iliustr., lent. Santr. angl., rus. Bibliogr.: p. 213—218. 27,75 apsk. l. l. 1000 egz.

Lietuvos istorijos metraštis=The Year-Book of Lithuanian History // Lietuvos istorijos in-tas; Red. kol.: V. Merkys (ats. red.) ir kt. V.: Mokslo ir enciklopedijų l-kla, 1993. Leidž. nuo 1971 m.

1991 m. 276 p.: iliustr., lent. Aut.: V. Aleksiejūnas, J. Aničas, A. Asauskas, T. Bairašauskaitė, V. Balkienė, E. Banionis, A. Bubnys, A. Čepaitienė, V. Daugudis, A. Gaigalaitė, R. Girkontas, E. Gudavičius, G. Gustaitė, S. Gutautas, A. Hermann'as, K. Jankauskas, S. Janušonis, N. Kaičiūkaitė, V. Kašauskienė, A. Katilius, K. Katalynas, J. Kiaupienė, R. Laukaitytė, Č. Laurinavičius, P. Litvinovas, A. Luchtanas, S. Lukšys, E. Manelis, J. Matusevičius, E. Meilus, V. M[erkys], R. Miknys, V. Milius, D. Misukaitė-Luchtanienė, J. Mokrūnienė, L. Mulevičius, R. Rimantienė, J. Samulionytė, S. Stašaitis, R. Strazdūnaitė, G. Surgailis, I. Šidiškienė, V. Šimėnas, A. Soliūnas, A. Tyla, E. Usačiovaitė, I. Valikonytė, E. Vid-

mantas, G. Zabiela, R. Žepkaitė. Str. santr. angl., vok. Bibliogr. str. gale. 17,25 sąl. sp. l. 20,60 apsk. l. l. 800 egz.

Lietuvos Metrika= Lithuanian Metrics= Литовская метрика. V.: Mokslo ir enciklopedijų l-kla, 1993.

Kn. 5: (1427—1506): Užrašymų knyga / Lietuvos istorijos inst.; Parengė [ir pratarinę (liet., angl., rus.), p. 5—46, parašė] E. Banionis. 402 p., [4] iliustr. lap. Tekstas liet., angl., sen. balt., lot., lenk., rus. Bibliograf. koment., p. 299—340, Santr., p. 342—346, ir pratarinės išnašose. R-klės: p. 359—390. 42,95 apsk. leidyb. l. 1500 egz.

Rec.: Kriauciūnienė Ž. „Lietuvos Metrika“ // Tiesa. 1994. Sausio 25. P. 8: iliustr.

Lietuvos okupacija ir aneksija, 1939—1940: Dok. rinkinys / Lietuvos valst. archyvas, Lietuvos ist. inst.; Parengė L. Breslavskienė, A. Eidintas, R. Jermolavičienė, L. Kalasauskienė, S. Marcinkonienė, G. Rudis, A. Piliponis, K. Tamašauskas, V. Žalys, R. Žepkaitė; / Pratarinė, p. 5—26, K. Tamašausko, G. Rudžio, V. Žalio, R. Žepkaitės / V.: Mintis, 1993. 408 p. 20,55 apsk. l. l. 25 000 egz.

Meilus E. Prekyba ir amatai Žemaitijos kunigaikštystės miesteliuose XVI a. antrojoje pusėje—XVIII a.: Humanit. m. istorijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 16 p. Dis. tema paskelbti darbai: p. 15—16 (13 pavad.). 1 sp. l. 100 egz.

Merkienė R. Gyvulių ūkis Lietuvoje XVI a.—XX a. pirmojoje pusėje: Etninės patirties ištakos: Humanit. m. etnologijos krypties habil. daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 25 p. Moksl. darbų habil. dis. tema sąrašas: p. 19—25 (69 pavad.). 1,5 apsk. l. l. 100 egz.

Miknys R. Lietuvos (Lietuvių) demokratų partija: Organizacija ir visuomeninis politinis veikimas 1902—1915 metais: Humanit. m. istorijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 15 p. Dis. tema paskelbti darbai: p. 15 (7 pavad.). 1 sp. l. 100 egz.

Milius V. Lietuvos kaimo amatai ir technika XIX—XX a. pirmojoje pusėje: Humanit. m. etnologijos krypties habil. daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 39 p. Mokslinių darbų habil. d-ro dis. tema sąrašas: p. 35—39 (34 pavad.). 1,8 sp. l. 100 egz.

Milius V. Mokslo draugijos ir lietuvių etnografija: (XIX a. antroji pusė—XX a. pirmoji pusė) / Lietuvos istorijos in-tas. V.: Mokslo ir enciklopedijų l-kla, 1993. 155 p. Santr. vok. Bibliogr. skyrių gale. Pavardžių r-klė: p. 148—152. 8,19 sąl. sp. l. p. 145—147. 9,82 leidyb. apsk. l. 1000 egz.

Rec.: Gimbutas J. Vacio Miliaus atrasta etnografija // Draugas: Mokslas, menas, literatūra (Chicago). 1993. Birž. 5. P. 3: faks.

Morkūnienė J. Lietuvos valstiečių vasaros kinkomasis transportas (XIX a. antroji—XX a. pirmoji pusė): Humanit. m. etnologijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 17 p. Dis. tema paskelbti darbai: p. 13—14 (30 pavad.), kt. darbai: p. 15—17 (36 pavad.). 0,8 apsk. l. l. 100 egz.

Motieka E. Didysis Vilniaus seimas: Humanit. m. istorijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 16 p. Dis. tema paskelbti darbai: p. 15—16 (7 pavad.). 0,88 apsk. 1. l. 100 egz.

Mūsų praeitis: Str. rinkinys / Lietuvos istorijos in-tas; Red. A. Tyla. V.: Academia.

[Kn.] 3. 1993. 159 p. Aut.: Z. Butkus, R. Čepas, I. Čepėnienė, Užgiriėnė, V. Girininkienė, K. Gudas, E. Gudavičius, G. Gustaitė, P. Klimas, J. A. Krikštopaitis, E. Lazauskaitė, A. Matulevičius, V. Milius, A. Nikžentaitis, I. Valikonytė, E. Vidmantas, G. Zabiela. Bibliogr. str. gale. Dalis teksto rus. 9,8 apsk. 1. l. 800 egz.

Sirutavičius V. Nusikaltimas ir XIX a. Lietuvos visuomenė: Nuo institucijų iki nusikaltėlio: Humanit. m. istorijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 16 p. 1 sp. l. 0,84 leidyb. apsk. 1. 100 egz.

Ušpalis K., Šenavičienė I., Kuzmickytė L. Fizikos mokslo raida Lietuvoje pokario metais (1944—1955) / Teorinės fizikos ir astronomijos in-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [TFAI], 1993. 48 p.: lent. Bibliogr.: p. 32—34. 1945—1955 m. mokslo darbų sąrašas: p. 35—47. 3 leidyb. apsk. 1. 120 egz.

Urbanavičius V. Lietuvių pagonybė ir jos reliktai XIII—XVI a.: Humanit. m. archeologijos krypties habil. daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V., 1993. 26, [1] p. Bibliogr.: p. 26—27.

Vaitkunskienė L. Vakarų žemaičiai geležies amžiuje: Kultūra ir etnosocialinė istorija: Humanit. m. archeologijos krypties habil. daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII], 1993. 27 p. Habilitacinio darbo tema paskelbta: p. 23—27 (53 pavad.). 1,6 sp. l. 100 egz.

Vaškevičiūtė I. Pietinių žiemgalių dvasinė kultūra ir materialinė būtis V—XII a.: Humanit. m. archeologijos krypties daktaro disertacijos tezės / Vytauto Didžiojo un-tas, Lietuvos istorijos in-tas. V.: [LII]. 1993. 16 p. Dis. tema paskelbta: p. 14—16 (9 pavad.). 0,8 sp. l. 50 egz.

Etninė kultūra ir tautinis atgimimas=Ethnic culture and national rebirth=Ethnische Kultur und nationale Bewegung der Wiedergeburt: Konf. medžiaga (Vilnius, 1991 m. gruod. 11—12 d.): Str. rinkinys / Sudaryt. ir moksl. red. R. Merkienė. Recenzentai: E. Aleksandravičius, L. Mulevičius. Dail. R. Pilkaitė-Butvilienė. Lietuvos istorijos in-tas. [Pratarmė, p. 5—14, R. Merkienės]. V.: [LII], 1994. 180 p.: brėž., iliustr., lent.—(Etnografiniai tyrinėjimai Lietuvoje 1990—1991 m.). Dalis teksto angl., vok. Santr. angl., liet., vok. Bibliogr. str. gale.—Aut.: A. Čepaitienė, L. Dumpė, R. Guzevičiūtė, V. Mečiekus, R. Merkienė, V. Milius, R. Paukštytė, L. Piškinaitė-Kazlauskienė, Ž. Šaknys, I. Šidiškienė, Z. Uherek, A. Vyšniauskaitė. 11,2 a. l. 700 egz.

b) Neplaniniai darbai

Aleksandravičius E. XIX amžiaus profiliai: Studijos ir str. V.: Lietuvos rašytojų s-gos I-kla, 1993. 271 p.: iliustr. Bibliogr. str. gale. 15 leidyb. apsk. I. 3000 egz.

Anušauskas A. Lietuvos slaptosios tarnybos, 1918—1940. V.: Mintis, 1993. 339, [1] p., [8] iliustr. lap. Santr. angl., rus.: p. 286—289. Bibliogr.: p. 286—[323]. Pavardžių r-klė: p. 324—336. 21,22 leidyb. apsk. I. 3000 egz.

Daugudis V. Iš Vilniaus miesto praeities. V.: Mokslo ir enciklopedijų I-kla, 1993. 56 p.: iliustr. 2000 egz.

Eidintas A. Kazys Grinius: Ministras pirmininkas ir prezidentas. V.: Mintis, 1993. 216 p. Bibliogr.: p. 192—211, ir išnašose. Pavardžių r-klė: p. 212—215. 12,03 leidyb. apsk. I. 3000 egz.

Eidintas A. Lietuvių kolumbai: Lietuvių emigracijos ist. apybr. V.: Mintis, 1993. 228, [1] p.: iliustr. Bibliogr.: p. 98—107. 18,46 leidyb. apsk. I. 3000 egz.

Guzevičiūtė R. Kontušas ar frakas? V.: Arėjas, 1993. 25 p.: iliustr. Bibliogr.: p. 25. 1,1 leidyb. apsk. I.

ISTORINĖ praeitis — Nepriklausomos Lietuvos sporto sąjūdis dabarčiai ir ateičiai: (Moksl. konf. medžiaga): Str. rinkinys. / Pratarė, p. 4—6, H. Sadžiaus/. Ats. red. H. Sadžius. V.: /KKSD/, 1993. 283 p.: lent. Santr. angl.: p. 235—275. 16,51 sąl. sp. I. 16,47 apsk. I. 1. 522 egz. Santr. angl., lenk., vok.: p. 507—550. Bibliogr. str. gale ir išnašose. As-

Kražių skerdynės / Sudarė ir medžiagą surinko L. Mulevičius; Dok. vertė ir kn. baigė rengti spaudai R. Strazdūnaitė. V.: Mokslo ir enciklopedijų I-kla, 1993. 159, [1] p., [4] iliustr. lap. Santr. angl.: p. 151—152. Bibliogr.: p. 147—150, ir išnašose. Pavardžių r-klė: p. 152—158. 9,28 apsk. leidyb. I. 3000 egz.

Kričinskis S. Lietuvos totoriai: Ist. ir etnogr. monogr. bandymas. [Iš str. „S. Kričinskis ir jo veikalas“, p. 3—10, T. Bairašauskaitės] / Iš lenkų k. vertė T. Bairašauskaitė. V.: Mokslo ir enciklopedijų I-kla, 1993. 279, [2] p., [8] iliustr. lap. Bibliogr.: p. 261—264, ir išnašose. Asmenvardžių ir geografinių vardų r-klės: p. 264—279. 17,5 sąl. sp. I. 21,13 leidyb. apsk. I. 5000 egz.

Liekis A. Vyriausiasis Lietuvos išlaisvinimo komitetas: Trumpa 1943—1993 m. raidos apžvalga. V.: Lietuvos Respublikos Seimo I-kla, 1993. 45 p.: portr. Virš. ir antr. p. aut. nenurodytas. 2000 egz.

Lietuvių Atgimimo istorijos studijos: Str. rinkinys / Red. kol.: E. Aleksandravičius, A. Kulakauskas, R. Miknys, E. Motieka, A. Tyla.

[T.] 4: Liaudis virsta tauta. V.: Baltoji varnelė, 1993. 585, [2] p. Santr. angl., lenk., vok.: p. 507—550. Bibliogr. str. gale ir išnašose. Asmenvardžių ir vietovardžių r-klės: p. 551—585. Aut.: E. Aleksandravičius, V. Berenis, S. Jegelevičius, J. Kiaupienė, A. Kulakauskas, Č. Laurinavičius, I. Lukšaitė, Z. Medišauskienė, Th. A. Michalskis, E. Motieka, L. Mulevičius, A. Narbutas, S. Pivoras, V. Sirutavičius, G. Subačius, S. Sužiedėlis, A. Tyla, J. Tumas, S. Žukas. 36,56 sp. I. 1500 egz.

Maksimaitienė O. Istorijos mokymo metodika: Iš Lietuvos Res-

publikos (1918—1940) metodikos palikimo / Vilniaus pedagoginis un-tas. Istorijos tyrimų ir metodikos katedra. V.: /VPI/, 1993. 142 p. /Pratarmė, p. 3—4, S. Stašaičio/. Bibliogr.: p. 140 /15 pavad./ 1000 egz.

Nenugalėtoji Lietuva: Antisovietinis pogrindis: Kalba dokumentai / Sudaryt. [ir įv. str., 1 kn., p. 5—146, aut.] A. Liekis. V.: Valst. leidybos centras, 1993.

Kn. 1. 577, [3] p.: iliustr. Bibliogr.: p. 142—146. 45,2 leidyb. apsk. 1. 5000 egz.

Kn. 2. 656 p. Pavardžių r-klė: p. 605—638. 35,8 leidyb. apsk. 1. 5000 egz.

Nikžentaitis A. Pilėnų mįslė: Jaun. mokykl. amžiaus vaikams. V.: Vyturys, 1993. 40 p.: iliustr. (Tėviškė). 5000 egz.

Vyšniauskaitė A. Mūsų metai ir šventės. K.: Šviesa, 1993. 152 p.: iliustr. 10,26 leidyb. apsk. 1. 10 000 egz.

Rec.: Gimbutas J. Mūsų metai ir šventės // Draugas: Mokslas, menas, literatūra. (Chicago). 1993. Gruod. 24; Milius V. Apie visas metų šventes // Liaudies kultūra. 1993. Nr. 6. P. 51.

Zalys V. Ringen um Identität: Warum Litauen zwischen 1923 und 1939 im Memelgebiet keinen Erfolg hatte=Kova dėl identiteto: Kodėl Lietuvai nesisekė Klaipėdoje tarp 1923—1939 m. Lüneburg: Verlag Nordost-deutsches Kulturwerk, 1993. 104 p.

Rita Strazdūnaitė